

Op elandjacht door Judy Lohman

Het *e-woord* spraken we in Zweden niet meer uit. Dan riepen we tegenspoed over ons af en zagen we *zeker* geen elanden. Driehonderdduizend zouden er in de bossen van dit land ronddwalen; eentje zouden we toch met gemak moeten kunnen spotten? Onze voorkeur ging uit naar een volwassen mannetje met uiteraard een imponerend gewei. Een eland zoals die op posters afgebeeld wordt. Na talloze avonden op pad te zijn geweest, onze monden op slot, gehuld in camouflagekleding, bergschoenen aan, gewapend met verrekijker en ondergedompeld in de autan gingen we onderhandelen met onszelf. Goed een gewei van ruim een *meter* doorsnee hoefde nu ook weer niet per sé; een oud mannetje met een bescheiden gewei was ook prima. Die had vast minder vaart en zou gemakkelijker te vinden zijn. Na enige tijd: een vrouwtje, zonder gewei maar wel mét jong; het was er ten slotte de tijd voor. Het werd een obsessie. Iedere Zweed die we spraken pochte dat je over die dieren struikelde of er anders wel tegenaan reed. Wij niet. Wel zagen we overall hun droppings als we over de Zweedse ‘bergen’ struinden, dwars door dichte berke- en sparrebossen ploeterden of over over rotsige plateau’s klauterden, hoog boven de bewoonde wereld. Opgewonden wezen we op de keurige (verse?) ‘droppings’ of op de geknakte takken op de smalle dierenpaadjes. ‘Hier is iets groots, zeker eentje van enkele honderden kilo’s net voorbij gekomen,’ fluisterden we opgewonden tegen elkaar, en werd de Sherlock Holmes in ons gewekt. Doodmoe kwamen we ‘s avonds laat thuis, aanvankelijk nog bijgeschenen door de zomerse zon. De eigenaar van de *Moose Garden* moest glimlachen om onze verwoede inspanningen. Hij was veertien jaar geleden door toeval (een gewonde eland die hij verzorgde) een elandboerderij begonnen, maar was lopend in het wild nog nooit een eland tegengekomen. Hij wees op hun neus. Inderdaad van een indrukwekkend formaat. Hun oren. Het sprookje van roodkapje en de wolf is hier kinderspel bij. Hun zicht, vroegen we. Dat gaf hoop. Belabberd en kleurenblind, volgens hem. Zijn conclusie was helder. Zodra wij maar een teen in het territorium van een eland zetten, kan het beest dit al van kilometers ver horen en ruiken en slaat op de vlucht. Tot onze verrassing was hij niet tegen de jacht op deze koningen van het woud. Wij vonden het vooral zielig en hadden de redenatie dat Zweden voor zestig procent bedekt is met bossen. Een boom meer of minder moest toch geen verschil maken? Dat zagen we verkeerd. Het was net een konijnenplaag, vertelde hij, vooral doordat ieder vrouwtje jaarlijks twee jongen werpt. ‘s Winters *doden* de dieren hele bossen (dat wil zeggen ze eten de schors rondom de stam op waardoor de boom sterft). En dan, hij zwaaide met zijn hand door de lucht, niet te vergeten de honderden auto-ongelukken in Zweden. Een auto die tegen driehonderdvijftig kilo tot stilstand komt... Hij keek ons veelbetekenend aan. We knikten; we hadden de inkleuring al eerder tijdens onze reis gehoord van Hendrik de brandweerman in Karlstad. De natuurlijke vijand van de eland, de beer, is sterk op zijn retour en zou het evenwicht volgens hem niet in stand kunnen houden. Dus jacht moet, jacht is goed en jacht is een Zweedse noodzaak. Het is *De Zweed* tegen *De Eland*. Een kwestie van overleven. Zielig? Hij haalde zijn schouders op. Als het afschieten maar professioneel gebeurd (gericht schieten en alles netjes opruimen was zijn uitleg), had hij er geen moeite mee dat eenderde van de populatie per jaar werd afgeschoten. We hadden tijdens onze reis al in de gaten gekregen dat *jacht* een onderwerp is dat bij veel Zweden het hart sneller doet kloppen. We zijn de discussie maar niet aangegaan waarom er ook actief op beren wordt gejaagd in dit land. Toen wij de ochtend na het bezoek aan de elandentuin gingen joggen, lag er op twee meter afstand van onze vrachtauto een keurig hoopje ‘droppings’ van een nachtelijke bezoeker. We stonden aan

de rand van een bos met het zicht op een open veld. Terwijl wij lagen te slapen heeft een eland uitvoerig onze groene schuilhut geïnspecteerd. Wij hadden zijn adem in onze slaapkamer kunnen horen en stellen ons zijn plagende grijns voor. Een lange neus heeft hij vast getrokken.